

ÖĞRETMENLERİN OKUL İKLİMİNE İLİŞKİN ALGILARI İLE PSİKOLOJİK İYİ OLUŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

TEACHERS' PERCEPTIONS REGARDING THE SCHOOL CLIMATE EXAMINATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN PSYCHOLOGICAL WELL BEING

Ümit DOĞAN¹, Mahire ASLAN²

ÖZ: Bu araştırma, öğretmenlerin okul iklimine ilişkin algıları ve psikolojik iyi oluş düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada ilişkisel araştırma modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Sakarya ili merkez ilçelerindeki (Serdivan, Adapazarı, Erenler) ilköğretim ve ortaöğretim okullarında görev yapan 12.765 öğretmen oluşturmuştur. Bu çalışmada seçkisiz örnekleme yöntemlerinden tabakalı örnekleme tercih edilmiştir. Araştırma kapsamındaki öğretmenlerden ölçek formunu doldurmayı kabul eden 520 öğretmene uygulama yapılmıştır. Bu çalışmada elde edilen veriler değerlendirilirken bağımsız değişkenler üzerinde betimsel istatistiksel hesaplamalar yapılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin okul iklimi algı düzeylerinin aritmetik ortalamalarının orta düzey olduğu, öğretmenlerin okul iklimine ilişkin algılarının tüm ölçekte ve tüm alt boyutlarda cinsiyet değişkeni bakımından anlamlı farklılık göstermediği, çalıştıkları okul kademesi ve mesleki kıdem değişkenleri bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Psikolojik iyi oluş algılarının katılıyorum düzeyinde olduğu, psikolojik algılarının cinsiyet değişkeni bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği, çalıştıkları okul kademesi ve mesleki kıdem değişkenleri bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Gerçekleştirilen korelasyon analizi sonucunda öğretmenlerin okul ikliminin tüm alt boyutları ile psikolojik iyi oluş algıları arasında orta düzeyde pozitif yönde bir ilişki olduğu okul iklimi algıları ile psikolojik iyi oluş algıları arasında pozitif yönde ve orta düzeyde bir ilişkinin bulunduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Çıkan sonuçlara göre de yapılan çıkarımlar ve tartışmalar makalede paylaşılmıştır.

ABSTRACT: This research was carried out to examine the relationships between teachers' perceptions of the school climate and their levels of psychological well-being. Relational research model was used in the research. The population of the research consisted of 12,765 teachers working in primary and secondary schools in the central districts of Sakarya (Serdivan, Adapazarı, Erenler). In this study, stratified sampling, one of the random sampling methods, was preferred. An application was made to 520 teachers who agreed to fill out the scale form among the teachers within the scope of the research. While evaluating the data obtained in this study, descriptive statistical calculations were made on the independent variables. According to the findings, it was concluded that the arithmetic averages of teachers' school climate perception levels were moderate, teachers' perceptions of school climate did not differ significantly in terms of gender variable in the whole scale and in all sub-dimensions, and there was a statistically significant difference in terms of school level and professional seniority variables. It was concluded that psychological well-being perceptions were at the level of agree, their psychological perceptions showed a statistically significant difference in terms of gender variable, and there was no statistically significant difference in terms of school level and professional seniority variables. As a result of the correlation analysis, it was found that there was a moderate positive relationship between all sub-dimensions of the school climate and the teachers' perceptions of psychological well-being, and that there was a positive and moderate relationship between their perceptions of the school climate and their perceptions of psychological well-being. Inferences and discussions made according to the results are shared in the article.

Anahtar sözcükler: Okul iklimi, Psikolojik İyi Oluş, Öğretmen.

Keywords: School climate, Psychological Well-being, Teacher.

Bu makaleye atıf vermek için:

Doğan, Ü. ve Aslan, M. (2022). Öğretmenlerin okul iklimine ilişkin algıları ile psikolojik iyi oluşları arasındaki ilişkinin incelenmesi, *Trakya Eğitim Dergisi*, 12(3), 1482-1499

Cite this article as:

Doğan, Ü. & Aslan, M. (2022). Teachers' perceptions regarding the school climate examination of the relationship between psychological well being. *Trakya Journal of Education*, 12(3), 1482-1499

¹ Dr., Milli Eğitim Bakanlığı, Sakarya, Türkiye, doganumit18@hotmail.com, Orcid: 0000-0002-8144-9744

² Dr. Öğr. Üyesi, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya, Türkiye, mahire.aslan@inonu.edu.tr, Orcid: 0000-0002-8032-7331

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

The concept of organization has existed with the history of humanity. Mankind has needed the help of other people in order to meet some of their needs at every stage of their lives. Organizations were formed by the gathering of people in order to meet these needs (Alp, 2007). An organization is a set of specific structures, rules and processes that are used to organize the efforts of a group of people to achieve certain goals (Çalık, 1998). One of the necessary conditions for the employees of the organization to perform their duties effectively is to create a positive working environment within the organization. This environment is expressed as organizational climate. The concept of organizational climate is a concept that has started to attract attention since the 1950s, when the idea that the human needs of employees working in organizations should be taken into account (Şişman, 2014). Organizational climate reflects the characteristics of the organization and the effects of these features on the behavior of the employee (Halis and Uğurlu, 2008). There is no single definition of psychological well-being that is accepted by everyone. However, it is Carol Ryff who put the concept of psychological well-being in the scientific terminology as we use it today (Ryff, 1989). Ryff (1989) explains well-being with six dimensions. These dimensions are expressed by Ryff (1989) as self-acceptance, autonomy, positive relationships with others, environmental mastery, life purpose, and personal growth. When examining the literature, it is possible to come across separate studies on school climate and teachers' psychological well-being (Çelik, 2016; Danişment, 2012; Demirtaş, 2016; Keleş, 2018; Özdemir, Sezgin, Şirin, Karip, and Erkan, 2010; Özdemir and Sezgin, 2010; Memduhoğlu and Şeker, 2010; Şenel and Buluç, 2016; Telef, 2013; Yılmaz and Altinkurt, 2013) related studies in the literature provide very limited information on the relationship between school climate and teachers' psychological state. It is thought that this study can make an original contribution to the field in this regard.

In this context, it is aimed to examine the relationships between teachers' perceptions of the school climate and their psychological well-being levels. Within the framework of this general purpose, the following sub-problems were determined.

The sub-problems of the research are as follows:

1. What are the teachers' perceptions of the school climate and their psychological well-being?
2. Teachers' perception of school climate and psychological well-being; Does it show a significant difference in terms of gender, professional seniority and school level variables?
3. Is there a significant relationship between teachers' school climate perceptions and their psychological well-being?
4. Is the school climate perception level of teachers a significant predictor of their psychological well-being?

Method

Relational research model was used in the research. Relational studies determine the existence and/or level of the relationship between two or more variables and obtain clues about the causal relationship (Büyüköztürk et al., 2016). In this study, the general screening model was used to determine the school climate and psychological well-being levels of teachers, and the relational screening model was used to determine whether the school climate and psychological well-being levels changed at the same time.

Findings

In this study, the relationship between teachers' school climate and their perceptions of psychological well-being was examined. The following results were obtained within the framework of the statistical analyzes carried out. In terms of school climate, it has been determined that teachers agree with the whole scale and the sub-dimensions of democracy and school dedication, leadership and interaction, success factors and sincerity at the level of "agree" and they evaluate the climate of their schools clearly and positively. Similar to the results of the research, it has been concluded in many different studies that teachers' perceptions of school climate are at a high level. As a result of the

research, it was concluded that there was no significant difference in all sub-dimensions in terms of gender variable in teachers' perceptions of school climate. This situation can be interpreted as the gender variable is not one of the effective factors on teachers' perceptions of the school climate. When the perceptions of the teachers regarding the school climate were examined in terms of the school level variable, it was concluded that there was a significant difference in the whole scale of democracy and dedication to the school, leadership and interaction, success factors, conflict and school climate in terms of the school level variable, but there was no significant difference in the sincerity dimension. In other words; Teachers' perceptions of the whole scale of school climate, democracy and dedication to school, leadership and interaction, success factors and conflict dimension vary significantly depending on the school level variable. As a result of the research, it was concluded that teachers' perceptions of the school climate did not differ significantly according to the seniority variable. As a result of the research, it was revealed that teachers' psychological well-being levels were at the level of "I agree". According to this result, the high level of psychological well-being of teachers can be interpreted as a professional group in which they feel happy and good. In the study, it was determined that there was a moderately significant positive relationship between teachers' school climate and psychological well-being perceptions. It is possible to talk about many variables that affect teachers' psychological well-being. The effect of school climate on teachers' psychological well-being was moderate. All sub-dimensions cover 22% of the total variance of teacher psychological well-being.

Discussion and Conclusion

In this study, the relationship between teachers' school climate and their perceptions of psychological well-being was examined. The following results were obtained within the framework of the statistical analyzes carried out.

In terms of school climate, it has been determined that teachers agree with the whole scale and the statements in the sub-dimensions of democracy and school dedication, leadership and interaction, success factors and sincerity at the level of "agree" and they evaluate the climate of their school clearly and positively. Similar to the results of the research, it has been concluded in many different studies that teachers' perceptions of school climate are at a high level. Bayram and Aypay (2012) determined that primary school teachers have a high level of perception of school climate dimensions in general. and they found that it was at the "mostly" level in all sub-dimensions. As a result of the research, it was concluded that there was no significant difference in all sub-dimensions in terms of gender variable in teachers' perceptions of school climate. This situation can be interpreted as the gender variable is not one of the effective factors on teachers' perceptions of the school climate. While Dönmez (2004) determined that there was no significant difference between the perceptions of the instructors regarding the general organizational climate in terms of gender variable, Bakkal (2019) and Buckingham (2006) similarly stated that gender did not cause a significant difference in teachers' perceptions of the school climate. Sönmez (2016), on the other hand, determined that the gender of the teachers did not have a significant effect on the perception of the school climate, except for the limitations and sincerity dimensions of the school climate, and Özdemir, Sezgin, Şirin, Karip, and Erkan (2010) determined that the gender variable and the school climate support dimension showed a significant relationship. . In his study, Getmez (2018) concluded that the scores of the school climate scale sincerity sub-dimension showed a significant difference in favor of female teachers according to the gender variable. On the other hand, Yaşam (2016) concluded that the height of sincerity differs in favor of female teachers in the perception of school climate, while Sezgin and Sönmez (2018) found that, unlike other studies, the scores of the sincerity sub-dimension differ in favor of male teachers. When the perceptions of the teachers regarding the school climate were examined in terms of the school level variable, it was concluded that there was a significant difference in the whole scale of democracy and dedication to the school, leadership and interaction, success factors, conflict and school climate in terms of the school level variable, but there was no significant difference in the sincerity dimension. In other words; Teachers' perceptions of the whole scale of school climate, democracy and dedication to school, leadership and interaction, success factors and conflict dimension vary significantly depending on the school level variable. As a result of their research, Karadağ, Baloğlu, Korkmaz and Çalışkan (2008) determined that the organizational climate scores of primary schools differ according to the school level variable.

As a result of the research, it was concluded that teachers' perceptions of the school climate did not differ significantly according to the seniority variable. Bakkal (2019), Buckingham (2006), Dilbaz Sayın (2017), Karataş (2008), and Sezgin and Kılınc (2011) also found that teachers' perceptions of school climate do not make a significant difference according to their professional seniority. While Baykal (2007) stated that the year of seniority creates a significant difference in all dimensions except for the "limiting" dimension of the school climate, Günbayı (2007) concluded that teachers with low seniority have more positive views on school climate than teachers with high seniority.

As a result of the research, it was revealed that teachers' psychological well-being levels were at the level of "agree". According to this result, the high level of psychological well-being of teachers can be interpreted as a professional group in which they feel happy and good. This result is similar to the studies of Ertürk, Keskinliç Kara and Zafer Güneş (2016), Karaçam (2016), Köylü (2018) and Şimşek (2018). In these studies, it was determined that teachers' psychological well-being levels were at a good level. It was determined that the psychological well-being levels of the teachers differed significantly according to the gender variable ($p < .01$). According to this result, female teachers' psychological well-being levels were found to be significantly higher than male teachers. The perception of teaching as a mostly female profession in the society, It can be said that the fact that they adopt the teaching profession, which is reinforced with maternal instincts, may cause their psychological well-being levels to be higher than male teachers. This result is similar to the research findings of Danişment (2012) and Ertürk et al. (2016) about teachers. In addition, in the studies of Cenkseven (2004), Cirhinlioğlu (2006), Eşigül (2013), Kuyumcu (2012) and Ryff (1989), it was concluded that female students' psychological well-being levels were higher than male students. In the study conducted by Köylü (2018), while there was no significant difference between teachers according to gender, it was concluded that female teachers' psychological well-being scores were higher than males when their average scores were examined. In the studies conducted by Bilgin (2018), Demir (2018), Eroğlu (2013), Halisdemir (2013), Koç (2017), Keleş (2018), Oymak (2017) and Şimşek (2018), contrary to the current study, the study group constituted the study group. There was no significant difference between the teachers according to the gender variable.

As a result of the research, there was no statistically significant difference in the psychological well-being levels of teachers according to the variable of school level. This may be due to factors such as the fact that the rules and practices of schools are determined centrally, the architectural features of educational institutions are similar, and similar earnings situations. The current study results show that there is no difference in the psychological well-being of teachers according to the school level variable, similar to the results of Demir (2018) and Keleş's (2018) studies. The current study results differ with Demirtaş's (2016) study findings. This result is that the psychological well-being levels of the administrators working in primary schools are higher than the psychological well-being levels of the administrators working in secondary and high schools.

Considering the psychological well-being levels of teachers according to the variable of professional seniority, no statistically significant difference was found as a result of the research. This situation can be interpreted as the variable of seniority is not one of the factors affecting the psychological well-being of teachers. It can be said that teachers' psychological well-being is independent of their seniority. While the results of the current study are similar to the studies of Demir (2018) and Şimşek (2016), they do not overlap with the results of the study of Köylü (2018).

In the study, it was determined that there was a moderately significant positive relationship between teachers' school climate and psychological well-being perceptions. It is possible to talk about many variables that affect teachers' psychological well-being. The effect of school climate on teachers' psychological well-being was moderate. All sub-dimensions cover 22% of the total variance of teacher psychological well-being. It can be considered normal and natural that school climate, teachers' cooperation with their colleagues and administrators in the institution where they work, their positive relations in the educational environment and their participation in decisions with their administrators affect their psychological well-being. Based on the results of this research, which aims to determine the relationship between teachers' school climate and perceptions of psychological well-being, the following suggestions can be made;

- High school teachers' perceptions of school climate were found to be lower than other teachers. It can be suggested to school administrators to adopt a holistic approach in activities aimed at

improving relations between school staff and to give more importance to studies that improve high school teachers' perceptions of the school climate.

- By providing more cooperation in the education environment, female teachers can have a more positive perception of school climate and psychological well-being.

- In parallel with this research on the opinions of teachers, more comprehensive studies including the opinions of school principals, students and parents can be conducted.

- More descriptive and different results can be obtained by using mixed-pattern studies using the school climate and psychological well-being variables, as well as qualitative research methods based on observation and interview, in addition to quantitative research methods.

GİRİŞ

Örgüt kavramı, insanlık tarihi ile var olmuştur. İnsanoğlu, hayatlarının her aşamasında bir takım ihtiyaçlarını giderebilmek için diğer insanların yardımına ihtiyaç duymuştur. Bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla insanların bir araya gelmesiyle de örgütler oluşmuştur (Alp, 2007). Örgüt, belli amaçlara ulaşmak için bir insan grubunun çabalarını düzenlemeye yarayan belirli yapı, kural ve süreçler bütünüdür (Çalık, 1998). Örgüt çalışanlarının görevlerini etkin bir biçimde yapabilmeleri için gerekli koşullardan birisi de örgüt içinde olumlu bir çalışma ortamının oluşturulmasıdır. Bu ortam örgüt iklimi olarak ifade edilmektedir. Örgüt iklimi kavramı, örgütlerde çalışan işgörenlerin insani gereksinimlerinin önemszenmesi gerektiği fikrinin ortaya çıkmaya başladığı 1950'li yıllardan itibaren ilgi görmeye başlamış bir kavramdır (Şişman, 2014). Örgüt iklimi, örgütün özellikleri ve bu özelliklerin işgörenin davranışları üzerindeki etkisini yansıtmaktadır (Halis ve Uğurlu, 2008). Alanyazın incelendiğinde örgüt iklimi çeşitli şekillerde tanımlanarak ölçülmeye çalışılmıştır. Örgüt iklimini Hollaway (2012) çalışanların herhangi bir zamanda kendi örgütlerine ilişkin algıları ve tutumlarıdır şeklinde tanımlarken, Bursalıoğlu (2012) ise örgüt iklimini; kişiler ve gruplar arası ilişkilerin, örgüt amaçlarının gerçekleştirilmesi ile üyelerinin gereksinimlerinin karşılanması ve örgütün içinde bulunduğu ortamın örgütle etkileşiminin bir ürünü olarak tanımlamaktadır. En genel tanımıyla örgüt iklimi, örgüt kültürünün örgütte yarattığı hava olup ortamda hissedilen izlenim ve duygudur (Varol, 1989). Bu açıdan örgüt iklimi gözle görülüp elle tutulmasa da hissedilebilmekte ve/veya algılanabilmektedir (Karcıoğlu, 2001; Yılmaz ve Altinkurt, 2013).

Örgüt iklimi araştırmacıları, örgüt ikliminin boyutlandırılmasında genellikle farklı yaklaşımlar benimsemiştir (Genç ve Karcıoğlu, 2000). Wallace, örgüt ikliminin altı boyutundan bahsetmekte olup bu boyutlar; işin önemi, yönetimin desteği, mesleki ve örgütsel birlik duygusu, işbirliği, belirsizlik ve çatışma ve güven duygusu şeklindedir (Aydoğan, 2004). Taymaz (2011) ise örgüt iklimi boyutlarını genel olarak üç başlık altında toplamış olup bu başlıklar; bireysel özellikler (insanların özlük hakları, saygınlık, güven derecesi gibi bireylere özgü unsurlar), örgütsel özellikler (örgütün amacı, yapısı, büyüklüğü, yetki ve sorumluluklar, çatışmalar gibi örgütün niteliğini belirten özellikler) ve çevresel özelliklerdir (çevrenin yapısı, beklentileri gibi örgütün içinde yer aldığı çevrenin niteliğini belirten özellikler).

Alanyazın incelendiğinde birçok örgüt ikliminden bahsedilmektedir. Bunlardan en yaygın olanı açık iklim, kapalı iklim, kontrollü iklim, babacan iklim, bağımsız iklim ve samimi iklim olmak üzere altı grupta değerlendirilmektedir. Açık iklim; işgörenlerin uyum ve yüksek moral sahibi oldukları iklim türünü, kapalı iklim; arkadaşlık ve iletişimin çok zayıf olduğu iklim türünü, kontrollü iklim; anlayış gösterme ve samimiyetin düşük olup işgörenlerin yakından kontrol edildiği iklim türünü, babacan iklim; yöneticilerin işgörenleri denetleme ve onların sosyal ihtiyaçlarını karşılama düzeylerinin düşük olduğu iklim türünü, bağımsız iklim; işveren ile işgörenler arasında iletişimin çok zayıf ve belirli bir mesafenin olduğu iklim türünü, samimi iklim ise; yöneticinin kendisini işgörenlerden birisi olarak gördüğü iklim türü olarak açıklanmaktadır (Dönmez ve Korkmaz, 2011). Alanyazında örgüt iklimi ile ilgili araştırmaların çok farklı örgüt tipleri ile gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu örgüt tiplerinin en başında eğitim örgütleri gelmektedir. Eğitim örgütlerindeki araştırmaların büyük çoğunluğunda iklim konusu okul iklimi olarak kullanılmıştır (Yılmaz ve Altinkurt, 2013). Okul iklimi, bir okulda işlerin nasıl gittiği ve olayların sonuçlarını kestirme noktasında bir görüş sağlar ki bu özellik söz konusu okulu diğer okullardan ayırır (Aydın, 2010). Yani okul iklimi okulun bahçesinde duran, sınıfta duran, koridorlarında yürüyen kişilerin ruh hallerini, duygularını ve izlenimlerini yansıtan okul içindeki atmosferdir. Aynı zamanda okuldaki değerlerin ve inançların bir yansımasıdır (Cohen, 2006).

Okul iklimi, araştırmacılarca genel olarak olumlu ve olumsuz iklim olarak değerlendirilmektedir. Olumlu bir iklim, okulların amaçlarını gerçekleştirebilmesi adına sürekli değişen ve gelişen bir dünyaya ayak uydurabilmesi, kendine özgü bir değer sistemi meydana getirmesi için hayati bir önem taşımaktadır (Ayık ve Diş, 2015). Olumlu bir iklimin hâkim olduğu okulun özellikleri arasında, öğrencilere dair yüksek başarı beklentisinin olması, tüm işgörenler arasında yüksek güven duygusunun olması ve öğretmenlerin değişime açık olması olarak gösterilmektedir (zdemir, Sezgin, şirin, Karip ve Erkan, 2010). Olumsuz bir iklimin hâkim olduğu okulda ise öğretmenlere yeteri kadar önem verilmezken, iletişim çok fazla sınırlandırılmış ve etkileşim düzeyi oldukça düşüktür. Okul müdürleri antidemokratik önderlik özellikleri sergilerken, öğretmenlerin zorla çalıştıkları, katı, kırıncı bir okul ortamı vardır (Varol, 1989). Öğretmenlerin görevlerini sürdürdükleri süreçte olumlu okul ikliminin öğretmenlerin psikolojik iyi oluşlarına olumlu yönde etki edeceği açıktır. İyi hissetme, güçlü olma, mutluluk ve iyi oluş ilk çağlardan bu yana üzerinde fazlasıyla durulan konulardan biri olmuştur. Bu kavramlar pozitif psikolojinin özünü oluşturmaktadır (Sezgin ve Erdoğan, 2015).

Psikolojik iyi oluş kavramının herkesçe kabul gören tek bir tanımı yoktur. Ancak günümüzde kullanıyor olduğumuz anlamıyla bilim terminolojisine psikolojik iyi oluş kavramını oturtan kişi Carol Ryff'dır (Ryff, 1989). Ryff (1989) iyi oluşu altı boyut ile izah etmektedir. Bu boyutları Ryff (1989) kendini kabul, özerklik, diğerleriyle olumlu ilişkiler, vresel hâkimiyet, yaşam amacı ve kişisel gelişim şeklinde ifade etmektedir. Bu alt boyutlar; *Kendini kabul*, kişinin kendi eksik yanlarının farkında olarak geçmişini kabul etmesidir. *zerklik*; bağımsızlık ve karar verme sürecinde onay aramamaktır. *Diğerleriyle olumlu ilişkiler*; diğer kişilere karşı şefkat, sevgi, güçlü bir empati ve arkadaşlık kurmada sorun yaşamama, başkalarıyla tanışma yeteneği geliştirmektir. *vresel kontrol*; bireyin kendi psişik yapısına uygun ortamları tercih etme ve bu vreyi kendi duygu durumuna göre yaratma yeteneği olarak tanımlamaktadır. *Yaşam amacı* duygusu sayesinde birey; hayatın amacını kavrar, yaşamına bir yön kazandırır, hayat boyu kendini geliştirir, yaşamda üretken ve yaratıcı olmanın yanında amaç ve hedeflerini duygusal anlamda birleştirir ve olumlu bir düşünceye sahip birey iyi niyetleri sayesinde hayatının anlamlı olduğu bilincine varır. *Kişisel gelişim*; kişinin kendini gerçekleştirmesi ve potansiyelinin farkında olmasındır. Kendinin farkında olan birey sabit durmak yerine sürekli değişmekte ve gelişmektedir (Ryff, 1989). Kısaca psikolojik iyi oluş, kişinin kendisine dair olan algılarının olumlu olması, kendi kararlarından, kendisinden, verdiği kararlardan memnuniyet duymasındır (Keyes, Shmotkin ve Ryff, 2002).

Alanyazın incelendiğinde okul iklimi ve öğretmenlerin psikolojik iyi oluşları ile ilgili ayrı ayrı yapılan araştırmalara rastlamak mümkünse de (elik, 2016; Danişment, 2012; Demirtaş, 2016; Keleş, 2018; zdemir, Sezgin, şirin, Karip ve Erkan, 2010; zdemir ve Sezgin, 2010; Memduhoğlu ve şeker, 2010; şenel ve Bulu, 2016; Telef, 2013; Yılmaz ve Altınkurt, 2013) alanyazındaki ilgili çalışmalar okul iklimi ve öğretmenlerin psikolojik oluşları arasındaki ilişkiye dair oldukça sınırlı bilgi sunmaktadır. Bu çalışmanın bu konuda alana zgn bir katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Bu kapsamda bu araştırma ile öğretmenlerin okul iklimine ilişkin algıları ve psikolojik iyi oluş düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki alt problemler belirlenmiştir.

Araştırmanın alt problemleri şu şekildedir:

1. Öğretmenlerin okul iklimine ve psikolojik iyi oluşlarına ilişkin algıları ne düzeydedir?
2. Öğretmenlerin okul iklimi ve psikolojik iyi oluş algı düzeyleri; cinsiyet, mesleki kıdem ve görev yapılan okul kademesi değişkenleri bakımından anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
3. Öğretmenlerin okul iklimi algıları ile psikolojik iyi oluşları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
4. Öğretmenlerin okul iklimi algı düzeyi, psikolojik iyi oluşlarının anlamlı bir yordayıcısı mıdır?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırmada ilişkisel araştırma modeli kullanılmıştır. İlişkisel araştırmalar, iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkinin varlığını ve/veya düzeyini belirlemek ve nedensel ilişkiye dair ipuçları elde etmektedir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2016). Bu çalışmada öğretmenlerin okul iklimi ve psikolojik iyi oluş düzeylerini belirlemek için genel tarama modeli, okul iklimi ve psikolojik iyi oluş düzeylerinin aynı anda değişip değişmediğini belirlemek için ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Sakarya ili merkez ilçelerindeki (Serdivan-Adapazarı-Erenler) ilköğretim ve ortaöğretim okullarında görev yapan 12.765 öğretmen oluşturmuştur. Bu araştırmada seçkisiz örnekleme yöntemlerinden tabakalı örneklem tercih edilmiştir. Araştırmanın örnekleminde okul kademesi tabaka olarak kullanılmıştır. %95 güven düzeyi ve %5 hata payı baz alınarak bu çalışmanın minimum örneklem büyüklüğü (n=384) olarak hesaplanmıştır (Raosoft, 2004). Araştırma kapsamındaki öğretmenlerden ölçek formunu doldurmayı kabul eden 520 öğretmene uygulama yapılmıştır. Gönüllü olarak araştırmaya katılmayı kabul eden bu öğretmenlerden elde edilen veriler incelenmiş ve 280'i kadın 240'ı erkek olmak üzere toplam 520 öğretmenden toplanan veriler analiz için değerlendirmeye alınmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin % 53,8'i kadın, % 46,2'si erkektir. Çalıştıkları okul kademesi açısından incelendiğinde ise araştırmaya katılan öğretmenlerin %6'sı okulöncesi, %34'ü ilköğretim, %31'i ortaokul, %29'u ise lise de görev yapmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %25'inin kıdemi 1-5 yıl, %21'sinin 6-10 yıl, %22'sinin 11-15 yıl, %17'sinin 16-20 yıl ve %15'inin ise 21 yıl ve üstü kıdem şeklindedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplamak amacıyla; araştırmacı tarafından geliştirilen Kişisel bilgi formu, Canlı (2016) tarafından geliştirilen "Okul İklimi Ölçeği" ve Telef (2013) tarafından Türkçe geçerlilik-güvenilirlik çalışması ve uyarlaması yapılmış olan "Psikolojik İyi Oluş Ölçeği" kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmada örnekleme katılan öğretmenlerin cinsiyet, görev yaptığı okul kademesi ve mesleki kıdem değişkenlerinin belirlenmesinde kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

Okul İklimi Ölçeği: Ölçme aracının ikinci bölümünde öğretmenlerin okul iklimine ilişkin algılarını belirlemeye yönelik Canlı (2016) tarafından geliştirilen "Okul İklimi Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek, demokratiklik ve okula adanma, liderlik ve etkileşim, başarı etkenleri, samimiyet ve çatışma olmak üzere 5 boyut ve toplam 23 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte kullanılan derecelendirme seçenekleri; (1) Hiçbir Zaman, (2) Nadiren, (3) Bazen, (4) Sık Sık ve (5) Her Zaman derecelendirme şeklinde Likert tipi derecelendirme ölçeği esas alınmıştır. 1 ile 5 arasında eşit parçaya ayrılan ve ulaşılan değerler "4.20-5.00 Tamamen Katılıyorum", "3.40-4.19 Katılıyorum", "2.60-3.39 Orta Derecede Katılıyorum", "1.80-2.59 Katılmıyorum" ve "1.00-1.79 Kesinlikle Katılmıyorum" şeklinde sınıflandırılmıştır.

Psikolojik İyi Oluş Ölçeği: Üçüncü veri toplama aracı, Telef (2013) tarafından Türkçe geçerlilik-güvenilirlik çalışması ve uyarlaması yapılmış olan 8 maddelik "Psikolojik İyi Oluş Ölçeği" dir. Çalışmadaki ölçek güvenilirlik katsayıları (cronbach alfa) değerleri; psikolojik iyi oluş toplam, .92 olarak belirlenmiştir. Katılım dereceleri Kesinlikle katılmıyorum (1), Katılmıyorum (2), Bazen katılıyorum (3), Kararsızım (4), Bazen katılıyorum (5), Katılıyorum (6), Kesinlikle katılıyorum (7) seçeneklerinden oluşmaktadır.

Verilerin Analizi

Bu çalışmada elde edilen veriler değerlendirilirken bağımsız değişkenler üzerinde betimsel istatistiksel hesaplamalar yapılmıştır. Varyansların homojen olduğu belirlendikten sonra öğretmenlerin okul iklimi ve psikolojik iyi oluş algı düzeylerinin; cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek için t-testi, mesleki kıdem ve çalıştıkları okul kademesi değişkenlerine göre

anlamli farklılık olup olmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış, gruplar arasında farklılık olması durumunda farkın kaynağının hangi grup ya da gruplar olduğunun belirlenmesi için Tukey HSD testi yapılmıştır. Bağımsız değişkenin bağımlı değişkendeki toplam varyansın açıklama derecesini gösteren eta-kare (η^2) korelasyon katsayısı kullanılır ve “0” ile “1” arasında değer alır. Bu araştırmada gruplar arasında anlamli farklılık olduğu durumlarda ayrıca etki büyüklüğünü belirlemek amacıyla eta-kare (η^2) korelasyon katsayısı kullanılmıştır. Örgüt iklimi ile psikolojik iyi oluş değişkenleri arasındaki ilişki düzeyini belirlemek amacıyla ise Pearson korelasyon katsayısı kullanılmıştır. Buna göre 0.00-0.29 arasındaki değerler düşük düzeyde ilişki, 0.30-0.70 arasındaki değerler orta düzeyde ilişkiyi, 0.71-1.00 arasındaki yüksek düzeyde ilişkiye işaret etmektedir (Büyüköztürk vd., 2016).

BULGULAR

Öğretmenlerin Okul İklimine Yönelik Algılarına İlişkin Betimsel İstatistik Analizlerinin Değerlendirilmesi

Öğretmenlerin okul iklimine ilişkin algılarının aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmış ve tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1.

Öğretmenlerin okul iklimine yönelik algılarına ilişkin betimsel istatistik analiz sonuçları

Değişkenler	N	\bar{X}	Ss	Madde Sayısı
İklim Tüm Ölçek	520	3,54	0,54	23
Demokratiklik ve Okula Adanma	520	4,11	0,64	6
Liderlik ve Etkileşim	520	3,88	0,81	6
Başarı Etkenleri	520	4,14	0,75	4
Samimiyet	520	3,70	0,78	3
Çatışma	520	2,31	0,86	4

Tablo 1 incelendiğinde, öğretmenlerin okul iklimine ilişkin algı düzeylerinin aritmetik ortalamalarının $\bar{X}= 3,54$ ve standart sapmasının Ss= ,54 olduğu görülmektedir. Bu bulguya göre öğretmenlerin okullarının ikliminin olumlu ve açık olduğu yönünde bir algıya sahip oldukları yorumu yapılabilir. Örneklem grubunun demokratiklik ve okula adanma alt boyutunda aritmetik ortalamasının $\bar{X}= 4,11$ olduğu, liderlik ve etkileşim alt boyutu aritmetik ortalamasının $\bar{X}= 3,88$ olduğu, başarı etkenleri alt boyutu aritmetik ortalamasının $\bar{X}= 3,80$ olduğu, samimiyet boyutunun $\bar{X}= 3,70$ ve çatışma boyutunun $\bar{X}= 2,31$ olduğu gözlenmektedir. Genel olarak öğretmenlerin okul iklimine ilişkin ($\bar{X}= 4,11$) demokratiklik ve okula adanma boyutunda yer alan ifadelere çoğunlukla düzeyinde katıldıkları belirlenmiştir. Öğretmenlerin okulu sahiplenerek, okula ilişkin konularda sorumluluk üstlenmekten kaçınmadıkları, öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklara saygı gösterdikleri, çalışanların birbirlerine karşı anlayışlı oldukları ve birbirlerinin fikirlerine saygı gösterdikleri söylenebilir.

Okul İklimine İlişkin Öğretmen Algılarının Cinsiyet Değişkeni Açısından Değerlendirilmesi

Öğretmenlerin okul iklimine ilişkin algılarında cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamli bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla t-testi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2.

Okul iklimine ilişkin öğretmen algılarının cinsiyet değişkenine göre analiz sonuçları

Boyutlar	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss	t	Sd	p
----------	----------	---	-----------	----	---	----	---

İklim Tüm Ölçek	Kadın	280	3,64	,44	0,55	518	,588
	Erkek	240	3,64	,46			
Demokratiklik ve Okula Adanma	Kadın	280	4,01	,63	-2,41	518	8,12
	Erkek	240	4,03	,69			
Liderlik ve Etkileşim	Kadın	280	4,01	,77	0,70	518	,485
	Erkek	240	3,96	,86			
Başarı Etkenleri	Kadın	280	3,92	,68	0,42	518	,673
	Erkek	240	3,88	,78			
Samimiyet	Kadın	280	3,81	,84	-0,21	518	,985
	Erkek	240	3,81	,75			
Çatışma	Kadın	280	2,24	,86	0,53	518	,599
	Erkek	240	2,18	,91			

Tablo 2 incelendiğinde, öğretmenlerin okul iklimine ilişkin algılarının tüm ölçekte ve tüm alt boyutlarda cinsiyet değişkeni bakımından anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir ($p > .05$). Bu bulguya göre cinsiyet değişkeninin öğretmenlerin okul iklimine yönelik algılarını etkilemediği yorumu yapılabilir.

Öğretmenlerin Okul İklimi Algılarının Çalıştıkları Okul Kademesi Değişkeni Açısından Değerlendirilmesi

Öğretmenlerin okul iklimine ilişkin algılarında çalıştıkları okul kademesi değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3.

Öğretmenlerin okul iklimi algılarının okul kademesi değişkenine göre analiz sonuçları

Boyutlar	Okul Kademesi	N	\bar{X}	Ss	Sd	F	p	Anlamlı Fark
İklim Tüm Ölçek	a-Okulöncesi	36	3,56	,54	3/516	6,959	,000*	
	b- İlkokul	173	3,75	,38				
	c- Ortaokul	166	3,68	,45				
	d- Lise	150	3,54	,47				
	Toplam	520	3,65	,45				
Demokratiklik ve Okula Adanma	a-Okulöncesi	36	3,94	,78	3/516	9,965	,000*	b-c
	b- İlkokul	173	4,22	,56				
	c- Ortaokul	161	3,88	,64				
	d- Lise	150	3,22	,67				
	Toplam	520	4,02	,66				
Liderlik ve Etkileşim	a-Okulöncesi	36	3,71	,82	3/516	8,616	,000*	a-b
	b- İlkokul	173	4,18	,73				
	c- Ortaokul	166	4,04	,81				
	d- Lise	150	3,76	,85				
	Toplam	520	3,97	,82				
Başarı Etkenleri	a-Okulöncesi	36	3,92	,74	3/516	4,866	,002*	b-d
	b- İlkokul	173	4,05	,66				
	c- Ortaokul	166	3,86	,76				

	d- Lise	150	3,74	,81				
	Toplam	520	3,94	,75				
Samimiyet	a-Okulöncesi	36	3,68	,92				
	b- İlkokul	173	3,92	,71				
	c- Ortaokul	166	3,81	,85	3/516	2,389	,069	-
	d- Lise	150	3,71	,83				
	Toplam	520	3,82	,82				
Çatışma	a-Okulöncesi	36	2,32	,96				a-b
	b- İlkokul	173	1,91	,74				
	c- Ortaokul	166	2,52	,92	3/516	14,583	,000*	b-c
	d- Lise	150	2,24	,86				
	Toplam	520	2,22	,89				c-d

*p< ,05

Tablo 3 incelendiğinde, okul iklimine ilişkin öğretmenlerin algılarında okul kademesi değişkeni açısından demokratiklik ve okula adanma ($F(3;516)=9,965, p<.05$), liderlik ve etkileşim ($F(3;516)=8,616, p<.05$), başarı etkenleri ($F(3;516)=4,866, p<.05$), çatışma ($F(3, 521)=14,583, p<.05$) ve okul iklimi ölçeğinin tamamında ($F(3;516)=6,959, p<.05$) anlamlı farklılığın bulunduğunu, samimiyet boyutunda ise anlamlı farklılığın bulunmadığını ($p>.05$) göstermektedir. Gruplar arası farklılığı tespit etmek için Tukey HSD testi yapılmış olup demokratiklik ve okula adanma ortaokul ve lisede çalışan öğretmenlere kıyasla ilkökullü öğretmenlerinin lehine, liderlik ve etkileşim boyutunda okulöncesi öğretmenlerine göre ilkökullü öğretmenlerinin lehine, başarı boyutunda lise öğretmenlerine kıyasla ilkökullü öğretmenleri lehine, çatışma boyutunda ilkökullü öğretmenlerine kıyasla ortaokul ve lise öğretmenleri lehine anlamlı bir farklılık görülmektedir. Bu bulguya göre, ilkökullü öğretmenlerinin, okulöncesi, ortaokul ve lisede çalışan öğretmenlere göre, öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklara daha fazla saygı gösterdikleri, öğretmenlerin isteklerini müdürlerine rahatça ifade edebildikleri, okula ilişkin konularda sorumluluk üstlenmeye gönüllü oldukları yorumu yapılabilir. Çatışma boyutunda, ortaokulda ve lisede çalışan öğretmenlerin ilkökuldaki öğretmenlere göre daha gergin bir atmosferde buldukları, disiplin sorunlarının yaygın olarak görüldüğü ve iletişim sorunlarının yaşandığı ve sosyal gruplaşmaların varlığından söz edilebilir.

Öğretmenlerin Okul İklimi Algılarının Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Değerlendirilmesi

Öğretmenlerin okul iklimine ilişkin algılarında mesleki kıdem değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4.

Öğretmenlerin okul iklimi algılarının mesleki kıdem değişkenine göre analiz sonuçları

Boyutlar	Mesleki Kıdem	N	\bar{X}	Ss	Sd	F	p
İklim Tüm Ölçek	a- 1-5 yıl	132	3,69	,45			
	b- 6-10 yıl	115	3,69	,44	4/516	1,46	,44
	c- 11-15 yıl	117	3,61	,40			
	d- 16-20 yıl	89	3,62	,43			
	e- 21 ve üstü	72	3,56	,49			
	Toplam	520	3,64	,44			
Demokratiklik ve Okula Adanma	a- 1-5 yıl	132	4,01	,64			
	b- 6-10 yıl	110	4,02	,67	4/516	,143	,45
	c- 11-15 yıl	117	3,98	,62			
	d- 16-20 yıl	89	4,04	,67			
	e- 21 ve üstü	72	4,00	,68			

	Toplam	520	4,01	,65			
Liderlik ve Etkileşim	a- 1-5 yıl	132	4,08	,81	4/516	1,885	,44
	b- 6-10 yıl	115	4,05	,78			
	c- 11-15 yıl	117	3,98	,66			
	d- 16-20 yıl	89	3,86	,87			
	e- 21 ve üstü	72	3,83	,91			
	Toplam	520	3,98	,80			
Başarı Etkenleri	a- 1-5 yıl	132	3,90	,73	4/516	1,209	,40
	b- 6-10 yıl	115	4,00	,64			
	c- 11-15 yıl	117	3,82	,77			
	d- 16-20 yıl	89	3,95	,77			
	e- 21 ve üstü	72	3,80	,81			
	Toplam	520	3,90	,74			
Samimiyet	a- 1-5 yıl	132	3,75	,94	4/516	0,682	,43
	b- 6-10 yıl	115	3,88	,77			
	c- 11-15 yıl	117	3,80	,74			
	d- 16-20 yıl	89	3,83	,74			
	e- 21 ve üstü	72	3,72	,74			
	Toplam	520	3,80	,80			
Çatışma	a- 1-5 yıl	132	2,36	,88	4/516	1,302	,49
	b- 6-10 yıl	115	2,19	,88			
	c- 11-15 yıl	117	2,16	,87			
	d- 16-20 yıl	89	2,15	,89			
	e- 21 ve üstü	72	2,13	,81			
	Toplam	520	2,21	,87			

Tablo 4 incelendiğinde, öğretmenlerin okul iklimine ilişkin algılarının mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı bir biçimde farklılaşmadığı görülmektedir ($p > .05$). Bu bulguya göre, mesleki kıdem değişkeninin okul iklimine yönelik görüşleri etkilemediği ileri sürülebilir.

Öğretmenlerin Psikolojik İyi Oluş Düzeylerine İlişkin Bulgular

Öğretmenlerin psikolojik iyi oluş algı düzeylerinin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmış ve tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5.

Öğretmenlerin psikolojik iyi oluş algı düzeylerine ilişkin betimsel istatistik analiz sonuçları

	N	\bar{X}	Ss	Madde
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği	520	5,61	1,02	8

Psikolojik iyi oluş ölçeği 7'li likert tipi değerlendirmeye sahip 8 maddeden oluşmuştur. Yapılan bu çalışmada psikolojik iyi oluş ölçeği toplam puan ortalaması $\bar{X} = 5,61$ ile "katılıyorum" olarak bulunmuştur. Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlerin psikolojik iyi oluş algı düzeyleri ortalamannın üstündedir. Başka bir ifade ile bu sonuç öğretmenlerin psikolojik iyi oluş düzeylerinin ortalamannın üzerinde iyi olduğu şeklinde ifade edilebilir.

Öğretmenlerin Psikolojik İyi Oluş Algı Düzeylerinin Cinsiyet Değişkeni Açısından Değerlendirilmesi

Öğretmenlerin psikolojik iyi oluş algı düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla t-testi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6.

Öğretmenlerin psikolojik iyi oluş düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre analiz sonuçları

	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss	t	Sd	P
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği	Kadın	280	5,67	7,46	2,88	518	.003*
	Erkek	240	5,44	9,44			

*p<.05

Tablo 6 incelendiğinde öğretmenlerin psikolojik iyi oluş düzeylerine ilişkin algılarının cinsiyet değişkeni bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir (t=2,88, p< .05). Kadın öğretmenlerin algıladığı psikolojik iyi oluş düzeyleri, erkek öğretmenlerden anlamlı derecede daha yüksek bulunmuştur.

Öğretmenlerin Psikolojik İyi Oluş Düzeylerinin Çalıştıkları Okul Kademesi Değişkeni Açısından Değerlendirilmesi

Öğretmenlerin psikolojik iyi oluş algı düzeylerinin çalıştıkları okul kademesi değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7.

Öğretmenlerin psikolojik iyi oluş düzeylerinin çalıştıkları okul kademesi değişkenine göre analiz sonuçları

	Okul Kademesi	N	\bar{X}	Ss	sd	F	P
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği	Okulöncesi	36	5,58	8,22	3/516	.43	.66
	İlkokul	173	5,62	8,37			
	Ortaokul	166	5,57	8,65			
	Lise	150	5,52	8,52			
	Toplam	520	5,54	8,55			

Tablo 7 incelendiğinde psikolojik iyi oluş düzeylerine ilişkin algılarının çalıştıkları okul kademesi değişkeni bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir (F(3; 516)=.43, p>.05).

Öğretmenlerin Psikolojik İyi Oluş Düzeylerinin Mesleki Kıdem Değişkeni Açısından Değerlendirilmesi

Öğretmenlerin psikolojik iyi oluş düzeylerinin mesleki kıdem değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8.

Öğretmenlerin psikolojik iyi oluş düzeylerinin mesleki kıdem değişkenine göre analiz sonuçları

	Kıdem	N	\bar{X}	Ss	Sd	F	P
Psikolojik İyi Oluş Ölçeği	1-5 yıl	132	5,48	7,60	4/516	1,12	.415
	6-10 yıl	115	5,56	9,17			
	11-15 yıl	117	5,64	8,74			
	16-20 yıl	89	5,59	8,84			
	21 yıl ve üstü	72	5,78	8,55			
	Toplam	520	5,76	8,52			

Tablo 8 incelendiğinde, psikolojik iyi oluş düzeylerine ilişkin algılarının mesleki kıdem değişkeni bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir ($F(4, 516) = 1.12$; $p > .05$).

Öğretmenlerin Okul İklimi ve Psikolojik İyi Oluş Algıları Arasındaki İlişkinin Analiz Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Öğretmenlerin okul iklimi ve psikolojik iyi oluş algıları arasındaki ilişkiyi belirlemek için korelasyon analizi yapılmış ve sonuçlar aşağıda Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9.

Öğretmenlerin okul iklimi ve psikolojik iyi oluş algıları arasındaki ilişkinin analiz sonuçları

	1	2	3	4	5	6	7
1- Demokratiklik ve Okula Adanma	r 1	,685**	,496**	,546**	,538**	,534**	,412**
2- Liderlik ve Etkileşim	r ,685**	1	,489**	,427**	,341**	,421**	,423**
3- Başarı Etkenleri	r ,496**	,489**	1	,509**	,348*	,417**	,501**
4- Samimiyet	r ,546**	427**	,509**	1	,370**	,445**	,514**
5- Çatışma	r ,538*	,441**	,348**	,370**	1	,444**	,499**
6- İklim Tüm Ölçek	r ,534**	,421**	,417**	,445**	,444**	1	,518**
7-Psikolojik İyi Oluş	r ,412**	,423**	,501**	,514**	,499**	,518**	1

** $p < .01$

Tablo 9 incelendiğinde öğretmenlerin okul ikliminin tüm alt boyutları ile psikolojik iyi oluş algıları arasında orta düzeyde pozitif yönde bir ilişki olduğu görülmektedir ($r = 0.518$; $p < .00$).

Psikolojik İyi Oluşun Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Tablo 10.

Öğretmenlerin okul iklimi algılarının psikolojik iyi oluş düzeyleri üzerindeki etkisine ilişkin regresyon analizi sonuçları

Değişken	B	Sh	β	T	p
Sabit	1,856	,089		20,944	,000**
Psikolojik İyi Oluş	,483	,025	,467	19,325	,000**
R= 0,467 R ² = 0,219					

Tablo 10, öğretmenlerin okul iklimi algıları ile psikolojik iyi oluş algıları arasında pozitif yönde ve orta düzeyde bir ilişkinin bulunduğunu göstermektedir ($R=0,767$; $R^2= 0,619$). Buna göre, öğretmenlerin okul iklimi algıları, psikolojik iyi oluş algılarındaki değişimin %22'sini açıklamaktadır.

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu araştırmada, öğretmenlerin okul iklimi ile psikolojik iyi oluş algıları arasındaki ilişki incelenmiştir. Gerçekleştirilen istatistiksel analizler çerçevesinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Okul iklimi açısından bakıldığında, öğretmenlerin ölçeğinin tamamına ve ölçeğin alt boyutları olan demokratiklik ve okula adanma, liderlik ve etkileşim, başarı etkenleri ve samimiyet boyutlarında yer alan ifadelerle “katılıyorum” düzeyinde katıldıkları ve okullarının iklimini açık ve olumlu olarak değerlendirdikleri tespit edilmiştir. Araştırma sonuçlarıyla benzer olarak birçok farklı araştırmada da öğretmenlerin okul iklimi algılarının yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bayram ve Aypay (2012) ilköğretim öğretmenlerinin, okul iklimi boyutlarını algılama düzeylerinin genel olarak yüksek olduğunu belirlerken, Canlı (2016), Getmez (2018) ve Şentürk ve Buluç (2016) da çalışmalarında okul iklimi ölçeğinin tüm alt boyutlarında öğretmenlerin okul iklimi algılarının yüksek düzeyde olduğunu ve tüm alt boyutlarda “çoğunlukla” düzeyinde olduğunu tespit etmişlerdir.

Araştırma neticesinde okul iklimine ilişkin öğretmenlerin algılarında cinsiyet değişkeni açısından tüm alt boyutlarda anlamlı farklılığın bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum cinsiyet değişkeninin öğretmenlerin okul iklimine ilişkin algıları üzerinde etkili faktörlerden olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Dönmez (2004) araştırmasında, cinsiyet değişkeni açısından öğretim elemanlarının örgütsel iklimin geneline ilişkin algıları arasında anlamlı farklılık olmadığını belirlerken benzer şekilde Bakkal (2019) ve Buckingham (2006) araştırmalarında cinsiyetin öğretmenlerin okul iklimine yönelik algılarında anlamlı bir farklılığa sebep olmadığını belirtmişlerdir. Sönmez (2016) ise öğretmenlerin cinsiyetinin okul ikliminin sınırlayıcılık ve samimiyet boyutları dışında okul iklimi algısı üzerinde anlamlı bir etkisi olmadığını tespit etmiş olup Özdemir, Sezgin, Şirin, Karip ve Erkan (2010), cinsiyet değişkeni ile okul iklimi destek boyutunun anlamlı bir ilişki gösterdiğini belirlemiştir. Getmez (2018) de çalışmasında okul iklimi ölçeği samimiyet alt boyutu puanlarının cinsiyet değişkenine göre kadın öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Canlı (2016) ise okul iklimi algısında samimiyet boyunun kadın öğretmenlerin lehine farklılaştığı sonucuna ulaşırken, Sezgin ve Sönmez (2018) ise diğer çalışmalardan farklı olarak samimiyet alt boyutu puanlarının erkek öğretmenler lehine farklılık arz ettiği bulgusunu elde etmiştir.

Okul kademesi değişkeni açısından okul iklimine ilişkin öğretmenlerin algıları incelendiğinde okul kademesi değişkeni açısından demokratiklik ve okula adanma, liderlik ve etkileşim, başarı etkenleri, çatışma ve okul iklimi ölçeğinin tamamında anlamlı farklılığın bulunduğu, samimiyet boyutunda ise anlamlı farklılığın bulunmadığı sonucuna araştırma neticesinde ulaşılmıştır. Başka bir deyişle; okul iklimi ölçeğinin tamamı, demokratiklik ve okula adanma, liderlik ve etkileşim, başarı etkenleri ve çatışma boyutuna ilişkin öğretmen algıları okul kademesi değişkenine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişiklik göstermektedir. Karadağ, Baloğlu, Korkmaz ve Çalışkan (2008) araştırmaları sonucunda ilköğretim okullarının örgüt iklimi puanlarının okul kademesi değişkenine göre farklılaştığını belirlemiştir.

Araştırma neticesinde öğretmenlerin okul iklimine ilişkin algıları kıdem değişkenine göre anlamlı bir biçimde farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bakkal (2019), Buckingham (2006), Dilbaz Sayın (2017), Karataş (2008) ve Sezgin ve Kılınç (2011) da gerçekleştirdikleri araştırmalar ile öğretmenlerin okul iklimi algılarının mesleki kıdemlerine göre anlamlı bir farklılık oluşturmadığını tespit etmişlerdir. Baykal (2007) yaptığı araştırma sonucunda kıdem yılının okul ikliminin “sınırlayıcılık” boyutu dışında diğer tüm boyutlarda anlamlı bir farklılık oluşturduğunu ifade ederken, Günbayı (2007) ise kıdem yılı düşük öğretmenlerin kıdem yılı yüksek öğretmenlere göre okul iklimine yönelik daha olumlu görüşlere sahip oldukları sonucuna ulaşmıştır.

Araştırma sonucunda öğretmenlerin psikolojik iyi oluş düzeylerinin “katılıyorum” düzeyinde olduğu sonucu ortaya konmuştur. Bu sonuca göre öğretmenlerin psikolojik iyi oluş düzeylerinin yüksek olması mutlu ve kendilerini iyi hissettikleri bir meslek grubu oldukları şeklinde yorumlanabilir. Ulaşılan bu sonuç Ertürk, Keskinlikç Kara ve Zafer Güneş (2016), Karaçam (2016), Köylü (2018) ve Şimşek'in

(2018) yapmış olduğu çalışmalarla benzerlik göstermektedir. Bu çalışmalarda da öğretmenlerin psikolojik iyi oluş düzeylerinin iyi derecede olduğu tespit edilmiştir.

Cinsiyet değişkenine göre öğretmenlerin psikolojik iyi oluş düzeylerinin anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($p < .01$). Bu sonuca göre kadın öğretmenlerin psikolojik iyi oluş düzeyleri, erkek öğretmenlerden anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Öğretmenliğin toplumda çoğunlukla kadın mesleği olarak algılanması, kadınların annelik içgüdüleriyle de pekiştirdiği öğretmenlik mesleğini daha da sahiplenerek yapmaları psikolojik iyi oluş düzeylerinin erkek öğretmenlere göre daha yüksek çıkmasına sebep olabileceği söylenebilir. Bu sonuç Danişment (2012) ve Ertürk ve diğerlerinin (2016) öğretmenlerle ilgili yapmış oldukları araştırma bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Ayrıca Cenkseven (2004), Cirhinlioğlu (2006), Eşigül (2013), Kuyumcu (2012) ve Ryff (1989) çalışmalarında kız öğrencilerin psikolojik iyi oluş düzeylerinin erkek öğrencilerden yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Köylü (2018) yaptığı çalışmada öğretmenler arasında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık görülmezken, puan ortalamalarına bakıldığında kadın öğretmenlerin psikolojik iyi oluş puanlarının erkeklerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bilgin (2018), Demir (2018), Eroğlu (2013), Halisdemir (2013), Koç (2017), Keleş (2018), Oymak (2017) ve Şimşek'in (2018) yapmış oldukları çalışmalarda mevcut çalışmanın aksine çalışma grubunu oluşturan öğretmenler arasında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Araştırma sonucunda görev yapılan okul kademesi değişkenine göre öğretmenlerin psikolojik iyi oluş düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı farklılık ortaya çıkmamıştır. Bunun nedeni okullara ait kuralların ve uygulamaların merkezden belirleniyor olması, eğitim kurumlarının mimari özelliklerinin benzerliği, benzer kazanç durumları gibi etkenlerden kaynaklanabilir. Mevcut çalışma sonuçları Demir (2018) ve Keleş'in (2018) çalışmalarında ulaşılan sonuçlarla benzer olarak, okul kademesi değişkenine göre öğretmenlerin psikolojik iyi oluş düzeylerinde bir farklılık olmadığı yönündedir. Mevcut çalışma sonuçları Demirtaş'ın (2016) çalışma bulgularıyla farklılık göstermektedir. Bu sonuç, ilkokullarda görev yapan yöneticilerin psikolojik iyi oluş düzeylerinin, ortaokul ve liselerde görev yapmakta olan yöneticilerin psikolojik iyi oluş düzeylerinden daha yüksek olduğu şeklindedir.

Mesleki kıdem değişkenine göre öğretmenlerin psikolojik iyi oluş düzeylerine bakıldığında araştırma sonucunda istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bu durum kıdem değişkeninin öğretmenlerin psikolojik iyi oluş düzeyleri üzerinde etkili faktörlerden olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Öğretmenlerin psikolojik iyi olma hallerinin kıdemlerinden bağımsız özellik göstermekte olduğu söylenebilir. Mevcut çalışma sonuçları Demir (2018), Şimşek (2016) yaptığı çalışmalarla benzerlik gösterirken Köylü'nün (2018) çalışma sonuçları ile örtüşmemektedir.

Araştırmada öğretmenlerin okul iklimi ve psikolojik iyi oluş algıları arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin psikolojik iyi oluş durumuna etki eden çok sayıda değişkenden söz etmek mümkündür. Okul ikliminin öğretmenlerin psikolojik iyi oluşlarına etkisi orta düzey çıkmıştır. Bütün alt boyutlar, öğretmen psikolojik iyi oluş toplam varyansının %22'sini açıklamaktadır. Okul iklimi öğretmenlerin çalıştıkları kurumdaki meslektaşları ve yöneticileri ile işbirliği içerisinde olması ve eğitim-öğretim ortamındaki ilişkilerinin olumlu olması ve yöneticileriyle kararlara katılmalarının psikolojik iyi düzeylerini etkilemesi olağan ve doğal olarak düşünülebilir.

Öğretmenlerin okul iklimi ve psikolojik iyi oluş algıları arasındaki ilişkinin tespit edilmesini amaçlayan bu araştırma sonucunda ulaşılan sonuçlara dayanarak şu öneriler getirilebilir;

- Lise öğretmenlerinin okul iklimi algıları diğer öğretmenlere göre daha düşük olduğu görülmüştür. Okul idarecilerine, okulda çalışanlar arasındaki ilişkileri geliştirmeye yönelik etkinliklerde bütünsel bir yaklaşım benimsenmeleri ve lise öğretmenlerinin okul iklimine dair algılarını geliştirici çalışmalara daha fazla önem vermeleri önerilebilir.

-Eğitim öğretim ortamında daha fazla işbirliği sağlanılarak kadın öğretmenlerin daha olumlu okul iklimi algısına ve psikolojik iyi oluş algısına sahip olmaları sağlanabilir.

- Öğretmenlerin görüşlerine yönelik yapılan bu araştırmaya paralel olarak okul müdürlerinin, öğrenci ve velilerin görüşlerini de içeren daha kapsamlı araştırmalar yürütülebilir.

- Okul iklimi ve psikolojik iyi oluş değişkenlerinin kullanılarak nicel araştırma yöntemleri yanı sıra gözlem ve görüşmeye dayalı nitel araştırma yöntemlerinin de kullanıldığı karma desenli çalışmalar yapılarak daha açıklayıcı ve farklı sonuçlar elde edilebilir.

Araştırmanın Etik İzinleri

Yapılan bu çalışmada araştırma etiği ilkeleri gözetilmiş olup gerekli etik kurul izinleri alınmıştır. Etik kurul izni kapsamında; İnönü Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu, 09/09/2021 tarih ve 8 sayılı belge alınmıştır.

KAYNAKÇA

- Alp, A. (2007). *İlköğretim öğretmenlerinin öğrenen örgüt kültürüne ilişkin algıları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Aydın, M. (2010). *Eğitim yönetimi*. Ankara: Hatipoğlu Yayınları.
- Aydoğan, Z. F. (2004). Örgüt kültürü ve iklimi. *Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 203-215.
- Ayık, A., ve Diş, O. (2015). Okul yöneticilerinin dönüşümcü liderlik rolleri ve örgüt iklimi arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Eğitimbilim Dergisi*, 8(3), 337-359.
- Bakkal, M. (2019). *Okul müdürlerinin eğitimsel liderlik standartlarını karşılama düzeyleri ile öğretmenlerin okul iklimi algıları ve motivasyonları arasındaki ilişki: Sultanbeyli ilçesi örneği*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul.
- Baykal, İ. (2007). *İlköğretim okullarının örgüt ikliminin bazı değişkeler açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, İzmir.
- Bayram, F., ve Aypay, A. (2012). İlköğretim okullarında müdür etkililiği, okul iklimi ve öğrenci kontrol ideolojileri arasındaki ilişki. *Eğitimde Politika ve Analiz Dergisi*, 1(1), 49-63.
- Bilgin, Y. (2018). *Özel eğitim okullarında görev yapan öğretmenlerin çalışma yaşam kalitesi, psikolojik iyi oluş ve örgütsel bağlılık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Buckingham, H. A. (2006). *A study of relationships between headmasters' leadership behaviors and the organizational climate of independent schools as perceived by teachers*. Unpublished Doctoral Dissertation, Southern Connecticut State University, New Haven, CT.
- Bursalioğlu, Z. (2012). *Okul yönetimde yeni yapı ve davranış*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (22. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Canlı, S., (2016). *Okul müdürlerinin öğretmenlere güveninin okul iklimine etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Cenkseven, F. (2004). *Üniversite öğrencilerinde özel ve psikolojik iyi olmanın yordayıcılarının incelenmesi*. Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Cirhinlioğlu, F. (2006). *Üniversite öğrencilerinde utanç eğilimi, dini yönelimler, benlik kurguları ve psikolojik iyilik hali arasındaki ilişkiler*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Cohen, J. (2006). Social, emotional, ethic a land academic education: creating a climate for learning. participation in democracy and well-being. *Harvard Educational Review Summer*, 76(2), 201-237.
- Çalık, T. (1998). *Özel ve genel liselerde kurumlaşma Ankara ili örneği*. Yayınlanmamış Doçentlik Tezi. Ankara.
- Çelik, O. (2016). *Öğretmen adaylarında psikolojik iyi oluş algılanan sosyal yetkinlik ve güvengenliğin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan.
- Danişment, R. (2012). *Okul yöneticilerinin psikolojik iyi oluş düzeyleri*. Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Demir, D. (2018). *Bilişim öğretmenlerinin sanal yalnızlık, mesleki tükenmişlik ve psikolojik iyi oluşları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Afyon.
- Demirtaş, S. (2016). *Okul yöneticilerinin psikolojik iyi olma ve örgütsel vatandaşlık davranışları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Mevlâna Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Dönmez, B. (2004) *Sosyal sistem olarak sınıf ve sınıfın öğrenme iklimi*. M. Şişman ve S. Turan (Editörler). Sınıf Yönetimi. Ankara: Öğreti Yayınları.
- Dönmez B., ve Korkmaz M. (2011). Örgüt kültürü, örgütsel iklim ve etkileşimi. *Marmara Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası Hakemli Akademik Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(2), 169-186.

- Dilbaz Sayın, S. S. (2017). *Okul iklimi ile öğretmen performansı arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Eroğlu, N. (2013). *Psikolojik iyi olma ile topluluk hissi arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Ertürk, A., Keskinliç Kara, S. B., ve Zafer Güneş, D. (2016). Duygusal emek ve psikolojik iyi oluş: Bir yordayıcı olarak yönetsel destek algısı. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(4), 1723-1744.
- Eşiğül, E. (2013). *Üniversite öğrencilerinin algıladıkları stres ile psikolojik iyi olma arasındaki ilişkide sosyal problem çözmenin aracı ve düzenleyici rolünün incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Genç, N., ve Karcioğlu, F. (2000). *Örgüt ikliminin gücü, Aşkale çimento örneği*. İstanbul: Karizma Yayıncılık.
- Getmez, D. (2018). *Okul müdürlerinin iletişim becerileri ile okul iklimi arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Günbayı, İ. (2007). School climate and teachers' perceptions on climate factors: Research into nine urban high schools. *Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET*, 6(3), 70-78.
- Halis, M., ve Uğurlu, Ö. Y. (2008). Güncel çalışmalar ışığında örgüt iklimi. *İş, Güç, Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 10(2), 101-123.
- Halisdemir, D. (2013). *Üniversite öğrencilerinin psikolojik iyi oluşları, kendini affetme düzeyleri ve geçmişe yönelik anne kabul red algıları arasındaki ilişkiler*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Holloway, J. B. (2012). Leadership behavior and organizational climate: An empirical study in a non-profit organization. *Regent University School of Global Leadership & Entrepreneurship*, 5(1), 9-35.
- Karaçam, A. (2016). *Beden eğitimi öğretmenlerinin başarı algılarında yordayıcı olarak akademik iyimserlik, psikolojik iyi oluş ve fiziksel saygı*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karadağ, E., Baloğlu, N., Korkmaz, T., ve Çalışkan, N. (2008). Eğitim kurumlarında örgüt iklimi ve örgüt etkinlik algısı arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(3), 63-71.
- Karataş, S. (2008). *Okul müdürlerinin etkililiği ve okul iklimi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Karcioğlu, F. (2001). Örgüt kültürü ve örgüt iklimi ilişkisi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 15(1-2), 265-283.
- Keleş, M. (2018). *Okul yöneticilerinin psikolojik iyi olma düzeyleri ile tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Keyes, C. L. M., Shmotkin, D. ve Ryff, C. D. (2002). Optimizing well-being: The empirical encounter of two traditions. *Journal of Personality and Social Psychology*, 82(6), 1007-1022.
- Koç, M. (2017) *Hacettepe Üniversitesinde çalışan araştırma görevlilerinin psikolojik iyi oluş düzeylerinin yordanması*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Ankara.
- Köylü, D. (2018). *Öğretmenlerin karar alma sürecine katılım düzeylerinin örgütsel bağlılık ve psikolojik iyi oluş ile ilişkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Kuyumcu, B. (2012). *Üniversite öğrencilerinin duygularını fark etmeleri ve ifade etmeleri ile psikolojik iyi oluşları: Kültürlerarası bir karşılaştırma*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Memduhoğlu, H. B., ve Şeker, G. (2010). Öğretmenlerin algılarına göre ilköğretim okullarının örgütsel iklimi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (1), 1-26.
- Oymak, Y. (2017). *Psikolojik iyi oluş ile iş doyumunu arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Haliç Üniversitesi, İstanbul.
- Özdemir, S., ve Sezgin, F. (2010). *İlköğretim okulu öğretmenlerinin örgüt iklimine ilişkin algılarının incelenmesi*. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31 (3), 743-757.

- Özdemir, S., Sezgin, F., Şirin, H., Karip, E., ve Erkan, S. (2010). İlköğretim okulu öğrencilerinin okul iklimine ilişkin algılarını yordayan değişkenlerin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38(38), 213-224.
- Raosoftware, I. (2004). *Raosoftware sample size calculator*. <http://raosoftware.com/samplesize.html> sitesinden 10/02/2021 tarihinde erişilmiştir.
- Ryff, C. D. (1989). Happiness is everything or is it? Explorations on the meaning of psychological well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 57(6), 1069-1081.
- Sezgin, F., ve Kılınç, A. Ç. (2011). İlköğretim okulu öğretmenlerinin örgüt iklimine ilişkin algılarının incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(3), 743-757.
- Sezgin, F., ve Sönmez, E. (2018). Örgüt kültürü ve iklimi çalışmalarının sistematik incelemesi: Bir içerik analizi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 257-275.
- Şenel, T., ve Buluç, B. (2016). İlkokullarda okul iklimi ile okul etkililiği arasındaki ilişki. *Türk Bilim Araştırma Vakfı Dergisi*, 9(4), 1-12.
- Şimşek, M. (2018). *Öğretmenlerin örgütsel imaj algıları ile psikolojik iyi olma düzeyleri arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Şişman, M. (2014). *Örgütler ve kültürler*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Taymaz, H. (2011). *İlköğretim ve ortaöğretim okul müdürleri için okul yönetimi*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Telef, B. B. (2013). Psikolojik iyi oluş ölçeği Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Hacettepe Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3), 374-384.
- Varol, M. (1989). Örgüt kültürü ve örgüt iklimi. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 44(1), 195-222.
- Yılmaz, K., ve Altınkurt, Y. (2013). Örgütsel iklim ölçeğinin Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 1-11.